

JAK VYTVOŘIT HERBÁŘ (NG)

Vytvoř 15 herbářových položek (10 bylin a 5 dřevin)

Byliny

- V herbáři by měly být volně rostoucí rostliny, najdeš je na louce, v lese, v příkopech, na zahradě mezi záhony (plevel)... Netrhej okrasné rostliny ze zahrady (růže, narcis) - ani doma z květináčů (muškáty, africké fialky..).
- Bylina musí mít tyto části: **kořen, stonek, listy, květ** a nejlépe i plod, pokud to bude možné .
- Netrhej rostliny chráněné a nic netrhej v přírodních rezervacích a v botanických zahradách.
- Vezmi si s sebou do terénu pevné desky a rostliny si do nich rovnou skládej. Nebo si s sebou vezmi igelitový pytlík, zevnitř navlhčený, rostliny ti v něm neuvadnou, domů je přineseš poměrně čerstvé – umožní ti to přesnější určení rostlin.
- Nejlépe vyraž do přírody rovnou s atlasem rostlin, abys zbytečně netrhal něco, co se ti doma nepovede určit. Zavadlé a lisované rostliny se určují hůře.
- Příprava rostliny do herbáře:
 - vyber rostlinu bez zjevných vad (tj. s opadanými květy či bez nich, s uschlými listy apod.)
 - kořen očisti od hlíny
 - rostlinu dej lisovat do novin (nikoliv magazinů a letáků – nesají).
 - před uložením rostliny do novin narovnej každý lísteček, aby listy nebyly přehnuté a nepřekrývaly se. Pokud se připravená rostlina nevejde na A4, ohni ji do písma V či W.
 - Takto připravené vzorky musíš zatížit těžkými předměty (knihy apod.), aby nebyly sušené rostliny nakrabacené.
 - První dny bys měl/a savý papír měnit, jinak ti rostliny zhnědnou nebo zplsní. Plesnivý herbář je hodnocen sníženou známkou.
 - Každá rostlina schne jinak dlouhou dobu, počítej alespoň s 10 dny. Nenechávej proto práci na poslední chvíli.
 - Dokonale suchou a vylisovanou rostlinu přilep úzkými kousky izolepy na čtvrtku A4 (ne širokou páskou přes celý list/květ, ne podlepit lepidlem). Každá rostlina musí mít svou čtvrtku.
- Každá čtvrtka s rostlinou musí mít narýsovanou tabulku s níže uvedenými náležitostmi (upozornění: tabulka bude narýsovaná přímo na čtvrtku, nebude na ní nalepená. Nalepení této tabulky na čtvrtku bude podezřením na plagiátorství a hodnoceno snížením známky z herbáře.
- Čtvrtky vlož do tzv. eurobalů (igelitové košilky).

Dřeviny

- U listnatých stromů sbírej nejlépe **celou větvičku** (minimálně 2 listy) a **květ** nebo **plod**, popř. část kůry. Nezapomeň, že plody nalezneš na podzim, na jaře se těžko shánějí.
- Jeden list otoč lícovou stranou nahoru, druhý rubovou stranou. Na rubové straně se často nacházejí diakritické znaky (znaky, podle kterých se pozná druh rostliny – lípa srdčitá od velkolisté)
- List trhej kompletní – čepel i řapík. Jírovec maďal má list složený!! Trhej list celý, ne jen jeho část.
- Lisování jehličnanů je složitější, pokud se rozhodneš pro smrk, borovici, apod., musíš každý den odklopit savý papír na rostlině a rostlinu přelakovat např. lakem na vlasy – aby z větvičky neopadaly jehlice.
- Herbářovou položku dřevin vyrob stejně jako položku bylin (viz výše).

Termín odevzdání

- Hotové herbářové položky seřaď podle tebou vytvořeného, přesně specifikovaného klíče (např. podle abecedy českých názvů, latinských názvů, podle data sběru, atd...) a vlož do desek
- Titulní strana herbáře obsahuje tvé jméno, školní rok, třídu.
- Vytvoř do herbáře seznam rostlin, zvlášť byliny, zvlášť dřeviny. Do seznamu doplň, podle jakého klíče jsou rostliny řazeny.
- Herbář odevzdej do termínu domluveného s vyučujícím. Po oznámkování všech herbářů ti vyučující tvé dílo vrátí.
- Nevyhazuj svůj herbář, možná ho budeš v dalším studiu.

Nezapomeň

- Herbář je malé umělecké dílo, papír by neměl být upatlán, umaštěn. Rostliny na čtvrtky esteticky vyskládej.

Doporučená literatura

- M. Deyl, K. Hísek: Naše květiny
- D. Aichele, M. Golteová: Co tu kvete?
- B. P. Kremer: Stromy

rod, druh:	Pryskyřník plazivý
latinský název:	Ranunculus repens
čeleď:	pryskyřníkovité (Ranunculaceae)
vyšší taxon:	krytosemenné, dvouděložné
naleziště:	Poděbrady, příkop u cesty
datum sběru:	18.5.2024
sběratel:	Růžena Hvozdíková